

3.9.2015

Suomen Teollisuussijoitus Oy:n puolivuotiskatsaus 1-6/2015

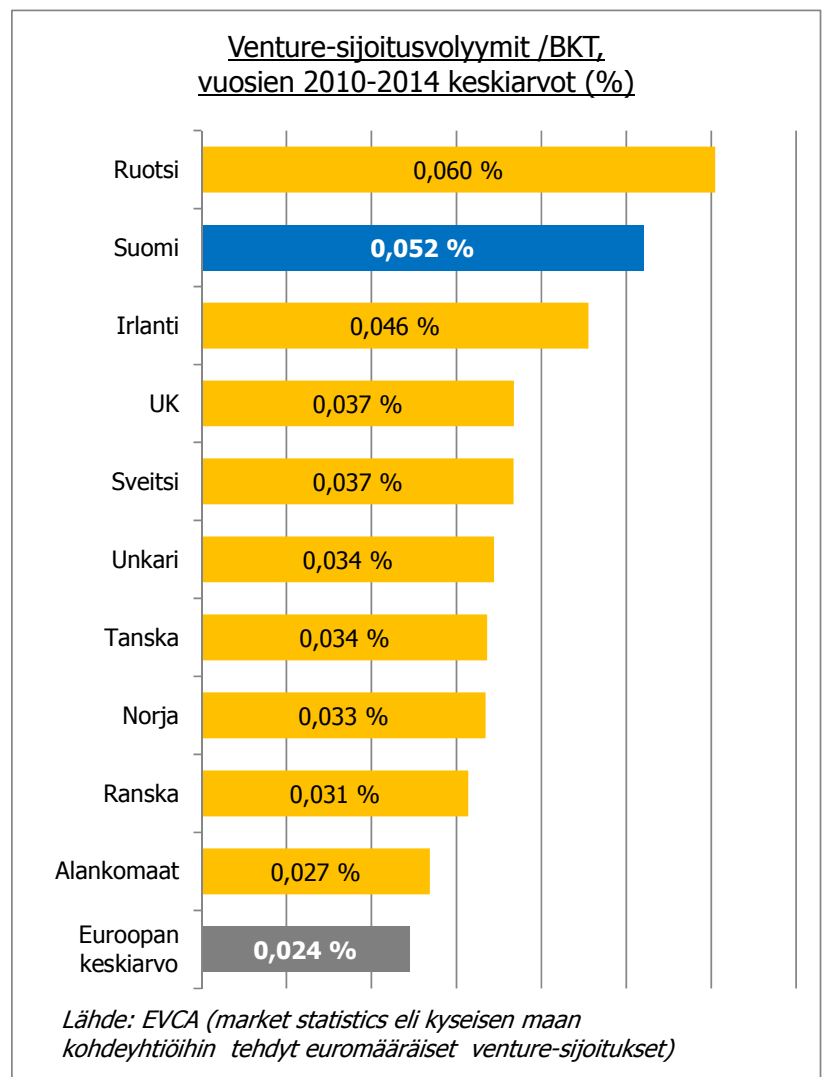
Suomen Teollisuussijoitus Oy on valtion pääomasijoitusyhtiö, joka edistää pääomasijoitustoiminnan keinoin suomalaista yritystoimintaa, työllisyyttä ja talouden kasvua. Teollisuussijoitus sijoittaa pääomasijoitusrahastoihin ja suoraan kasvuyrityksiin yhdessä yksityisten sijoittajien kanssa. Teollisuussijoituksen hallinnoitavien varojen kokonaismäärä on noin 870 milj. euroa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Suomen venture capital –sijoitusvolyymit Euroopan kärkipäässä

Suomen makrotaloudellinen kehitys on jäänyt jälkeen muusta Euroopasta, ja osa ennustelaitoksista arvioi Suomen bruttokansantuotteen supistuvan tänä vuonna jo neljättä vuotta peräkkäin. Maailmankaupan hidastumisen lisäksi Suomen tilannetta heikentää Venäjälitännäisen liiketoiminnan merkittävä vähentyminen sekä kotimarkkinoiden kysynnän vaimentuminen lisääntyneen työttömyyden myötä.

Suomen pääomasijoitusmarkkinat toimivat kuitenkin varsin hyvin makrotaloudellisesta ympäristöstä huolimatta. Esimerkiksi suomalaisiin alkuvaiheen kasvuyrityksiin kohdistuvat venture capital –sijoitusvolyymit ovat olleet Euroopan toiseksi korkeimmat suhteutettuna bruttokansantuotteeseen vuosien 2010-2014 keskiarvoilla mitattuna (kts. viereinen kuvaaja). Suotuisan kehityksen taustalla ovat laadukas suomalaisten kasvuyritysten hankevirta, kotimaisen venture-riskirahoituksen tarjonnan lisääntyminen mm. Teollisuussijoituksen ja sen hallinnoimien Kasvurahastojen Rahastojen katalysoimana sekä ulkomaisten venture-sijoittajien aktiivisuus Suomessa.

3.9.2015

Positiivisena ilmiönä Suomen pääomamarkkinoiden kokonaiskuvan kannalta voidaan pitää myös pörssi-listausten virkoamista. Yhteensä noin kymmenkunta uutta yhtiötä on toteuttanut onnistuneesti Helsingin pörssin pää- tai First North – listautumisen alkuvuoden 2015 aikana. Pääomasijoittajat ovat olleet tukemassa useiden uusien listayhtiöiden pörssi-talvalta edeltävää liiketoiminnan kasvua. Teollisuussijoituksen suorista kohdeyhtiöistä on listautunut kuluvana vuonna Talenom Oyj sekä rahastojen kohdeyhtiöistä Sentic Partnersin Pihlajalinna Oyj ja Kotipizza Group Oyj.

TEOLLISUUSSIJOITUKSEN RAHASTOSIJOITUKSET **Kansainvälistä pääomaa ja osaamista Suomen markkinoille**

Teollisuussijoitus edistää kotimaisten rahastojen syntymistä ja katalysoi ulkomaisten rahastojen kiinnostusta suomalaisiin yrityksiin myötävaikuttaen näin suomalaisen pääomasijoitusmarkkinan kehittämiseen ja kasvuyritysten rahoituksen tarjontaan.

Teollisuussijoitus teki, mukaan lukien vuonna 2014 toimintansa aloittaneen Kasvurahastojen Rahasto II:n (KRR II) sijoitukset, alkuvuoden 2015 aikana uusia rahastositoumuksia yhteen suomalaiseen ja neljään kansainväliseen pääomasijoitusrahastoon yhteensä noin 44 milj. eurolla. Teollisuussijoitus kohdistaa kansainväliset rahastosijoituksensa kohteisiin, joilla pyritään laventamaan tarjontaa markkinoilla ja jotka ovat kriteereiltään yhteensopivia yhtiön omistajaohjauksen ja hallituksen vahvistamien sijoitusperiaatteiden kanssa. Teollisuussijoituksen kansainväliset kohderahastot sijoittivat katsauskauden aikana neljään suomalaiseen kasvuyritykseen yhteensä noin 5 milj. euroa. Lisäksi katsauskauden jälkeen Teollisuussijoituksen pohjoismainen venture-kohderahasto Northzone ilmoitti elokuussa toteuttaneensa johtavana sijoittajana 18 milj. Yhdysvaltain dollarin kokoisen rahoituskierroksen suomalaiseen Seriously-peliyhtiöön.

Teollisuussijoituksen ja neljän kotimaisen työeläkeyhteisön yhdessä perustama KRR II on tähän mennessä tehnyt rahastositoumuksia yhteensä 32,5 milj. eurolla kolmeen eri rahastoon, mikä vastaa neljäsosaa KRR II:n 130 milj. euron kokonaispääomasta. KRR II:n kohderahastojen keräämät varat ovat yhteensä 253 milj. euroa eli lähes kahdeksankertaiset suhteessa KRR II:n panokseen. KRR II:n edeltäjän Kasvurahastojen Rahaston (KRR) salkussa oli noin 130 kohdeyhtiötä vuoden 2014 lopussa.

Kotimaisten pääomasijoitusrahastojen varainkeruumarkkinassa on tällä hetkellä aktiivisena muutamia vakiintuneita toimijoita ja sen lisäksi joitakin uusien toimijoiden hankkeita. Teollisuussijoitus odottaa tekevänsä loppuvuoden aikana muutamia uusia rahastosijoituksia.

TEOLLISUUSSIJOITUKSEN SUORAT SIJOITUKSET **Useita merkittäviä rahoituskierroksia sekä irtautuminen Turun telakasta**

Teollisuussijoitus tekee suoria oman pääoman ehtoisia sijoituksia markkinaehtoisesti Suomessa toimiviin yhtiöihin yhdessä yksityisten sijoittajien kanssa. Tuottonäkymien lisäksi Teollisuussijoitus arvioi hankkeiden merkittävyyttä Suomen kansantaloudelle, teknologiselle osaamiselle, työpaikkojen luomiselle ja muille elinkeinopoliittisille tavoitteille. Tavoitteena on erityisesti edistää yritysten kasvua.

3.9.2015

Teollisuussijoitus teki tammi-kesäkuussa suoria sijoituksia noin 14 milj. eurolla seitsemään yhtiöön. Näistä kaksi oli ensisijoituksia ja muut jatkorahoituksia. Sijoitukset kohdistuivat erityisesti teollisuutta uudistaviin kohdeyhtiöihin (yhteensä neljä yhtiötä). Esimerkkeinä alla olevassa tietolaatikossa on esitelty Kotkamills Oy:n, Enevo Oy:n ja LeadDesk Oy:n rahoituskerrokset. Enevon rahoituskerros oli PitchBook-tutkimusyhtiön tilastojen mukaan Pohjoismaiden 10. suurin venture-kerros H1-2015 aikana.

Teollisuussijoituksen suorien kohdeyhtiöiden merkittävimmät rahoituskerrokset H1-2015

Kohdeyhtiö	 Kotkamills Oy	 Enevo Oy	 LeadDesk Oy
Rahoituskerroksen koko	Yhtiö tekee yli 100 milj. euron kasvuinvestoinnit tehtaaseen.	USD 15,8 milj.	EUR 5,5 milj.
Yhtiön liiketoiminta	Metsäteollisuus	Älykkäät jätehuollon järjestelmät	Contact Center -ohjelmistot
Henkilöstö	500	52	85
Kansasijoittajat	MB Rahastot, Elo, Nordic Mezzanine	Foxconn, Ginko Ventures, Mistletoe, Earlybird, Lifeline Ventures	Dawn Capital
Lisäkommentti	Muu rahoituspaketti tuli joukkovelkakirjan liikkeellelaskun kautta, jota merkitsi mm. Finnvera	Teollisuussijoitus teki ensisijoituksensa Enevoon alkuvuodesta 2013	

Kokonaisuudessaan sijoituskohteisiin kanavoitui pääomaa yhteensä noin kymmenkertainen määrä (115 milj. euroa) suhteessa Teollisuussijoituksen osuuteen. Neljällä rahoituskerroksella oli mukana myös kansainvälisiä sijoittajia yhteensä noin 13 milj. euron kassavirtapohjaisilla panostuksilla.

Katsauskaudella irtauduttiin kokonaan viidestä yhtiöstä, joista merkittävin oli toukokuussa tapahtunut Turun telakan (Meyer Turku Oy) osakkeiden voitollinen myyminen saksalaiselle Meyer Werftille. Meyer Werftin ja Suomen valtion Teollisuussijoituksen kautta syksyllä 2014 toteuttama omistusjärjestely vakautti telakan tilanteen ja liiketoiminta on kääntynyt positiiviseen suuntaan uusien laivatilausten myötä. Turun telakan toiminnan säilymisellä ja siihen kytkeytyvällä kotimaisen meriklusterin alihankintayritysten verkostolla on mittava kansantaloudellinen merkitys Suomelle.

Teollisuussijoituksen sijoitusohjelmat rakenteiden uudistajina

Teollisuussijoituksen suorista sijoituksista suurin osa toteutetaan osana kohdistettua sijoitusohjelmaa tai se asettuu jollekin sijoitustoiminnan painopistealueista. Sijoitusohjelmien tavoitteena on kohdistaa panostuksia alueille, joita halutaan uudistaa tai joilla on erityistä strategista merkitystä kansantalouden kannalta. Kesäkuussa 2014 käynnistetyn 100 miljoonan euron Uudistuva teollisuus -sijoitusohjelman tavoitteena on suomalaisen teollisuuden uudistumisen, kilpailukyvyyn ja kasvun edistäminen. Sijoitusohjelma käynnistyi ripeästi ja tähän

3.9.2015

mennessä on sijoitettu jo yli kolmannes ohjelmasta, yli 35 milj. euroa yhteensä 14 yritykseen. Merkittävimpiä ohjelman sijoituksia ovat olleet Meyer Turku Oy ja Kotkamills Oy.

Kevään 2015 aikana käynnistettiin uusi, 25 milj. euron suuruinen sijoitusohjelma kansainvälisen riskipääoman ja sijoitusten katalysoimiseksi suomalaisiin kasvuyrityksiin. Tavoitteena on esitellä parhaita suomalaisia kasvuyrityksiä osaaville kansainvälisille pääomasijoittajille ja saada sijoituksia 5 – 10 kasvuyritykseen vauhdittamaan kansainvälistä kasvua ja tuomaan siinä tarvittavaa osaamista. Tähän mennessä ohjelmasta on tehty sijoituksia kahteen yritykseen yhteensä 2,2 milj. eurolla. Samanaikaisesti yrityksiin on kanavoitunut kansainvälistä pääomaa 4,7 milj. euroa. Myös muihin Teollisuussijoituksen kohdeyrityksiin tehtiin merkittäviä kansainvälisen pääoman sijoituksia, joista suurin oli Enevoon tehty sijoituskierros.

VAIKUTTAVUUS

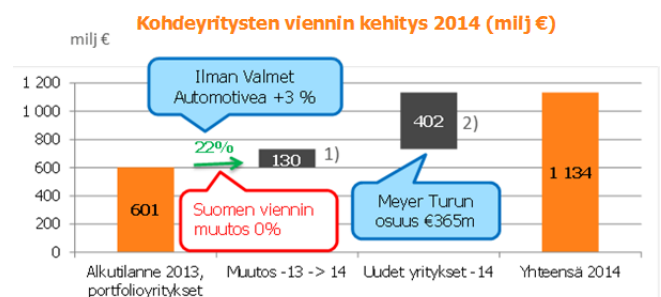
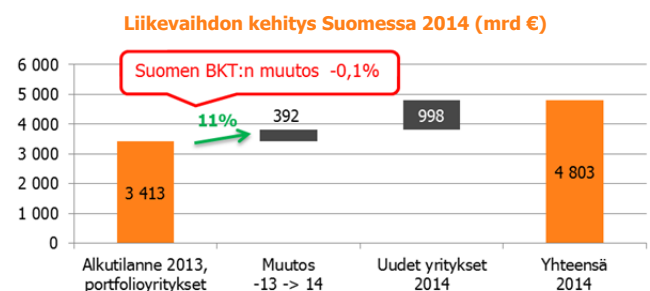
Kotimaisten kohdeyhtiöiden kehitys oli parempaa kuin Suomen kansantaloudessa keskimäärin 2014

Teollisuussijoituksen kohdeyhtiöiltään (suorat sijoitukset ja rahastojen kohdeyhtiöt) keräämien vaikuttavuustietojen mukaan kotimaisten portfolioyritystemme yhteenlaskettu Suomessa syntynyt liikevaihto kasvoi vuonna 2014 noin 11 prosenttia ja vastaavasti vienti noin 22 prosenttia vuodesta 2013. Myös kohdeyhtiöiden yhteenlaskettu henkilöstön lukumäärä kasvoi noin 3 000 työntekijällä eli noin 8 prosentin verran edellisvuoteen nähden.

Kohdeyhtiöiden kehitys oli selvästi positiivisempaa kuin Suomen kansantalouden, sillä Suomen vienti ei kehittynyt lainkaan (0 %) ja sekä Suomen bruttokansantuote (-0,1 %) että työllisten määrä (-0,4 %) vähenivät vuonna 2014. Kokonaistasolla Teollisuussijoituksen kohdeyhtiöiden liikevaihto oli Suomessa noin 4,8 miljardia euroa ja ne työllistävät noin 43 000 henkeä (31.12.2014).

Lähde: Kohdeyhtiöt, Tilastokeskus ja Tulli. Tiedot saatiin yhteensä 195 Teollisuussijoituksen suomalaisesta kohdeyhtiöstä (sekä suorat sijoitukset että rahastojen kohdeyhtiöt). Esitetystä muutoslaskennasta on oikaistu pois 2014 ensisijoitusten sekä salkussa jo olleiden kohdeyhtiöiden tekemien suurimpien yrityskauppojen vaikutus.

Teollisuussijoituksen kohdeyritysten kehitys 2014

3.9.2015

TALOUSTIETOJA

Teollisuussijoituksen rahoitusasema vahvistui irtautumisten ja pääomitusmenojen myötä sekä siirtyminen IFRS-kirjanpitoon

Teollisuussijoituksen pääomasijoitustoiminnan nettokassavirta oli alkuvuoden aikana 47 milj. euroa positiivinen, sillä sijoituksista palautui useiden onnistuneiden irtautumisten ansiosta pääomaa ennätyselliset 94 milj. euroa. Vastaavasti sijoituksia maksettiin ulos tammi-kesäkuun aikana yhteensä 47 milj. euroa. Palautuvan kassavirran määrän odotetaan kuitenkin olevan alkuvuotta selvästi pienempi loppuvuoden 2015 aikana. Teollisuussijoituksen hallinnoitavien pääomasijoitustoiminnan varojen määrä oli kesäkuun 2015 lopussa noin 870 milj. euroa.

Onnistuneiden irtautumisten lisäksi Teollisuussijoituksen rahoitusasemaa, ja sitä kautta yhtiön pääomasijoituskapasiteettia, vahvisti Suomen valtion huhtikuussa toteuttama 105 milj. euron lisäpääomitus. Osakeanti kohdistuu Kasvurahastojen Rahasto II:n lisäpääomittamiseen (jälkimmäinen osuus 30 milj. euroa), Uudistuva teollisuus – sijoitusohjelmaan (jälkimmäinen osuus 50 milj. euroa) sekä kansainvälisen pääoman hankkimisen edistämistä varten perustettuun sijoitusohjelmaan (kertaosuus 25 milj. euroa).

Teollisuussijoitus siirtyy noudattamaan kansainvälisiä IFRS-tilinpäätösstandardeja vuonna 2015. IFRS-raportointiin siirtymisen arvioidaan parantavan tilinpäätöksen informaatioarvoa sekä läpinäkyvyyttä sijoitustoiminnasta. Ensimmäinen IFRS-standardien mukainen konsernitilinpäätös laaditaan 31.12.2015 päättyvältä tilikaudelta sisältäen vertailutiedot 31.12.2014 päättyneeltä tilikaudelta. Yhtiön kirjanpidollinen oma pääoma tulee kasvamaan IFRS:ssä yhtiön sijoitusten käypiin arvoihin perustuvan arvostamisen myötä. Alustavan ja tilintarkastamattoman arvion mukaan yhtiön tammi-kesäkuun IFRS-tulos oli voitollinen.

YHTIÖN HALLITUS

Teollisuussijoituksen yhtiökokous valitsi 17.4.2015 hallituksen uudeksi puheenjohtajaksi **Esa Lagerin**, joka on toiminut hallituksen jäsenenä vuodesta 2014 lähtien. Hallituksen jäseninä jatkavat finanssineuvos **Urpo Hautala** (valtiovarainministeriö), **Johanna Lindroos** (Partner, Dasos Capital Oy), talousjohtaja **Mika Niemelä** (työ- ja elinkeinoministeriö), aluejohtaja **Annamarja Paloheimo** (Nordea Pankki Suomi Oyj) ja **Riitta Tiuraniemi**. Uudeksi jäseneksi hallitukseen valittiin toimitusjohtaja **Kimmo Jyllilä** (Almatro Advisors Oy).

3.9.2015

LÄHIAJAN NÄKYMÄT

Pienten ja keskisuurten yritysten kansainvälistyminen ja investointien lisääminen Suomeen ovat tässä kansantalouden tilanteessa keskeisessä asemassa kansainvälisen ja kansallisen kasvun aikaansaamiseksi. Teollisuussijoituksen rooli tulee todennäköisesti korostumaan etenkin osana hallitusohjelman strategista kärkihanketta "Kilpailukyvyyn vahvistaminen elinkeinoelämän ja yrittäjyyden edellytyksiä parantamalla".

Teollisuussijoitukseen kohdistuneet odotukset erityisesti Kasvurahastojen Rahastojen hallinnoimisen sekä Uudistuva teollisuus –sijoitusohjelman toteuttamisen osalta. Lisäksi huomiota kohdistetaan oman pääoman ehtoisen rahoituksen ja osaamispääoman kanavoimiseen nopean kasvun sekä omistajavaihdosta tekevien yritysten tarpeisiin. Myös EU:n Strategisten Investointien Rahastoa (ESIR) koskevan rahoituksen hyödyntäminen Suomeen mahdollisten yhteisten rahastojen ja isojen teollisten hankkeiden kautta ovat yhtiölle todennäköisesti kohdistettuja prioriteetteja.

Pääomasijoitusmarkkinat ovat alkuvuodesta olleet vilkkaat ja useat pääomasijoitus – ja rahoitusmarkkinoiden indikaattorit nousivat huipputasoilleen vuoden 2015 alussa. Pääomasijoitustoimialan puolella erityisesti irtautumisten määrä on viime aikoina ollut suuri ja Suomessa pörssilistauksia on tehty hiljattain hyvin arvostustasoihin nojautuen ja määrällisesti enemmän kuin pitkään aikaan. Tosin viime kuukausien aikana pörssimarkkinaa on kuvastanut lisääntynyt volatilitteetti. Lähiajan markkinanäkymät ovat yritys kentässä epävarmat Suomen kansantalouden kehityksen ollessa sidoksissa niin Euroopan vientimarkkinoiden mahdolliseen elpymiseen, haasteelliseen Venäjän tilanteeseen kuten myös Kiinan kasvunäkymiin.

Teollisuussijoitus on hyvin valmistautunut kohtaamaan edellä kuvattua toimintaympäristöä. Yhtiö tekee suoria sijoituksia selektiivisen analyysin perusteella erityisesti kansainvälistymistä ja skaalautumista tavoitteleviin myöhäisemmän vaiheen kasvuyrityksiin sekä kasvuhakuisiin pk-yrityksiin ja merkittäviin teollisiin investointeihin. Kaikkien sijoituslinjojen osalta tavoitteena on toimia aktiivisena omistajana sekä oman organisaation että sijoitusverkoston kautta entistä paremman vaikuttavuuden ja arvonkehityksen aikaansaamiseksi. Rahastosijoitustoiminnan puolella päähuomio on suomalaisten venture capital - ja kasvurahastojen tukemisessa rahastojen kokojen nostamiseksi.

Vastatakseen yllä mainittuihin operatiivisiin haasteisiin Teollisuussijoitus vahvisti johtoryhmänsä ja määritteli uudet vastuualueet suoran sijoitustoiminnan puolella 1.7.2015 alkaen. Yhtiö on nyt organisoitu neljään sijoituslinjaan: rahastosijoitukset, venture capital –sijoitukset, kasvusijoitukset sekä teolliset sijoitukset.